נספח 2– הבחור עם כיפת הקרטון)אהרן רזאל, מתוך "החיים כניגון"(

אומרים שרבי זושא לא הצליח ללמוד כלום אצל המגיד הקדוש. ולמה?

נכנס רבי זושא לבית המדרש. החל המגיד הקדוש, המגיד ממזריטש, מלמד פסוק: "וידבר ה' אל משה..." עד שלא סיים לומר "וידבר", כבר נפשו של רבי זושא התחילה מתלהבת. "וידבר... ה'... זה עצום! געוואלד..." וכך מצא עצמו מחוץ לבית המדרש זועק בהתלהבות. אז איך ילמד משהו...?

יש ימים כאלה, שריבונו של עולם שולח לי התפעמות מדברים קטנים שסביבי. אני נכנס לבית המדרש, במדרשת זיו, פותח גמרא, אך אוזניי קולטות את החברותות שלידי.

שני בעלי תשובה. אני מקשיב להם ומתרגש. דנים במלאכת סחיטה במבטא של בעלי תשובה.

"אם תצרף את הרשב"א אתה מסתבך," אומר האחד.

"קח בחשבון," עונה חברו, "שזה פסיק רישא דניחא ליה. אתה נכנס לסרט, אחי."

אני נוטל פתק ורושם את רגשת לבי. אני חוזר לגמרא, והנה אוזנייי קולטות זוג חברותות אחר. סוגיית "יאוש שלא מדעת" בענייני השבת אבידה וייאוש הבעלים מלמצוא אותה. הם מצטטים אמרה חסידית ידועה של הרבי מגור.

"אם יש דעת," הם אומרים, "אין יאוש; אבל אם התייאש, סימן שהיית בלי דעת!"

והם מתחילים לזמר ניגון: "אין יאוש בעולם!" קמים ורוקדים.

שוב אני נוטל פתק וכותב את רגשת לבי. לא הספקתי לחזור לתוספות, וכבר נכנסת קבוצה של סטודנטים. כיפות קרטון. מראה מהוסס. חבר'ה שעזבו הכל ובאים לבית המדרש.

אחד מתיישב מולי. "אפשר ללמוד איתך?"
"למדת פעם גמרא?"
"לא."
"כתב רש"י אתה יודע?"
"לא."
אני מסביר לו את הסוגיה. משהו מפריע לו והוא שואל מיד שאלה. אני שותק. קם ושואל את הרב. גם הוא מתפעל: "שאלת שאלה של הרשב"א!"

הרב רוצה ללחוץ את ידי, אבל זה לא אני... זה הבחור ההוא שם, עם כיפת הקרטון... כבר צהריים. תוספות לא הבנתי היום, אך זאת הגמרא שלפניי. היא שגרמה לי לראות את מה שראיתי."

נספח 3 – התיק האבוד (אהרון רזאל, מתוך "החיים כניגון")

איבדתי תיק חשוב בבית המדרש. אמרו לי: אל תדאג, היום יש מצלמות. עלה למשרד, דבר עם ויזל.

חשבתי שאראה על המרקע משהו שחור לבן, באיכות ישנה עם כל מיני צלליות, ואצטרך לזהות את הגנב... טעיתי. על פלזמה ענקית רואים את כל יושבי בית המדרש באיכות מדהימה. זה רכון על תלמודו, זה עם עצמו מהרהר בסוגיה. זה שקוע עם החברותא, זה במסדרון עם הנייד...

אומר לי האחראי: רק תגיד לי יום, תאריך, שעה. הכל מצולם.

היינו כמה חברים במשרד וכולם קיבלו מוסר גדול. עמדנו מביטים בהסרטה של עצמנו, כאילו זה הרגע שאתה מגיע השמיימה ומתחילים להראות לך את הסרט של חייך.

והנה פתאום ראיתי את עצמי מאיר פנים לאיזה בחור שנכנס לבית המדרש, חוזר בתשובה טרי כזה, נבוך ומהסס. חיבקתי אותו בחום. לא זכרתי את הרגע הזה, אבל זה מצולם. שמחתי. אמרתי לעצמי: הנה, מכל מה שראיתי, עשיתי משהו טוב. חיבקתי מישהו. הארתי לו פנים.

וכך המשכנו לעבור קדימה ואחורה במצלמה, אבל כבר לא חיפשתי את התיק שאיבדתי. משהו אחר עניין אותי.

קיוויתי ורציתי לראות אם אני עושה עוד מצוות כאלה. עוד דברים בולטים ומשמעותיים. מאיר פנים, אולי שקוע בלימוד בהתלהבות, עוזר למישהו, מתפלל בכוונה.

בסרט שיראו לנו אחרי מאה ועשרים – מה נחפש לראות שם? מה נקווה לראות שם, אם לא מעשה טוב, אם לא את הרגעים שבהם יצאנו קצת מעבר לעצמנו? על כל השאר נגיד לאותו פקיד עם המקרן, באולם הכניסה: "תעביר, תעביר הלאה."

זה מה שהלב שלי רוצה

איה קרמרמן, מגישת טלוויזיה שחזרה בתשובה מספרת:

"... הייתי מורעלת נגד דתיים בגלל מערכת החינוך, התקשורת ומה ששמעתי כל חיי והתנגדתי, פשוט לא היה נראה לי ללכת לבית של דוסים. זיו ממש ביקש שנלך להתארח בשבת בבית הרב. נסענו עם האוטו וחנינו רחוק, שלא יעלו עלינו. כשנפתחה הדלת, הנשמה שלי התעוררה ואמרה: **את זה אני רוצה**.

שנים ניסיתי להבין איך זה יכול להיות. הרי גדלתי במשפחה שבה סבתא הדליקה נרות, כולם ישבו סביב השולחן בארוחת שישי באופן קבוע, היה קידוש. אבל מה שקרה שם זה שלא הזמינו את השבת פנימה. כשמזמינים אותה, יש בה אוויר קדוש שנוחת על הבית עם הדלקת הנרות.

וזה מה שראיתי שם, באותו אירוח – ילדים שהם באווירת שבת, בניחותא השבתית שנקייה מכל חול, וזה הפעים אותי וריגש בצורה לא רגילה. לקח לנו זמן להודות אחד מול השני ולהגיד, 'וואו, הדבר הזה הוא קסם', הוא ממלא אותנו ומחיה אותנו, ובוא נחקור ונלך לכיוון שהיה כל כך מלא סטיגמות ושנאה וגועל. לא היה לנו אפילו אומץ לדבר על זה ביני לבינו. אבל היינו בכיסופים, שצעקו מבפנים שזו האמת שלנו..."

זה מה שהלב שלי רוצה

איה קרמרמן, מגישת טלוויזיה שחזרה בתשובה מספרת:

"... הייתי מורעלת נגד דתיים בגלל מערכת החינוך, התקשורת ומה ששמעתי כל חיי והתנגדתי, פשוט לא היה נראה לי ללכת לבית של דוסים. זיו ממש ביקש שנלך להתארח בשבת בבית הרב. נסענו עם האוטו וחנינו רחוק, שלא יעלו עלינו. כשנפתחה הדלת, הנשמה שלי התעוררה ואמרה: **את זה אני רוצה**.

שנים ניסיתי להבין איך זה יכול להיות. הרי גדלתי במשפחה שבה סבתא הדליקה נרות, כולם ישבו סביב השולחן בארוחת שישי באופן קבוע, היה קידוש. אבל מה שקרה שם זה שלא הזמינו את השבת פנימה. כשמזמינים אותה, יש בה אוויר קדוש שנוחת על הבית עם הדלקת הנרות.

וזה מה שראיתי שם, באותו אירוח – ילדים שהם באווירת שבת, בניחותא השבתית שנקייה מכל חול, וזה הפעים אותי וריגש בצורה לא רגילה. לקח לנו זמן להודות אחד מול השני ולהגיד, 'וואו, הדבר הזה הוא קסם', הוא ממלא אותנו ומחיה אותנו, ובוא נחקור ונלך לכיוון שהיה כל כך מלא סטיגמות ושנאה וגועל. לא היה לנו אפילו אומץ לדבר על זה ביני לבינו. אבל היינו בכיסופים, שצעקו מבפנים שזו האמת שלנו..."

זה מה שהלב שלי רוצה

איה קרמרמן, מגישת טלוויזיה שחזרה בתשובה מספרת:

"... הייתי מורעלת נגד דתיים בגלל מערכת החינוך, התקשורת ומה ששמעתי כל חיי והתנגדתי, פשוט לא היה נראה לי ללכת לבית של דוסים. זיו ממש ביקש שנלך להתארח בשבת בבית הרב. נסענו עם האוטו וחנינו רחוק, שלא יעלו עלינו. כשנפתחה הדלת, הנשמה שלי התעוררה ואמרה: **את זה אני רוצה**.

שנים ניסיתי להבין איך זה יכול להיות. הרי גדלתי במשפחה שבה סבתא הדליקה נרות, כולם ישבו סביב השולחן בארוחת שישי באופן קבוע, היה קידוש. אבל מה שקרה שם זה שלא הזמינו את השבת פנימה. כשמזמינים אותה, יש בה אוויר קדוש שנוחת על הבית עם הדלקת הנרות.

וזה מה שראיתי שם, באותו אירוח – ילדים שהם באווירת שבת, בניחותא השבתית שנקייה מכל חול, וזה הפעים אותי וריגש בצורה לא רגילה. לקח לנו זמן להודות אחד מול השני ולהגיד, 'וואו, הדבר הזה הוא קסם', הוא ממלא אותנו ומחיה אותנו, ובוא נחקור ונלך לכיוון שהיה כל כך מלא סטיגמות ושנאה וגועל. לא היה לנו אפילו אומץ לדבר על זה ביני לבינו. אבל היינו בכיסופים, שצעקו מבפנים שזו האמת שלנו..."

זה מה שהלב שלי רוצה

איה קרמרמן, מגישת טלוויזיה שחזרה בתשובה מספרת:

"... הייתי מורעלת נגד דתיים בגלל מערכת החינוך, התקשורת ומה ששמעתי כל חיי והתנגדתי, פשוט לא היה נראה לי ללכת לבית של דוסים. זיו ממש ביקש שנלך להתארח בשבת בבית הרב. נסענו עם האוטו וחנינו רחוק, שלא יעלו עלינו. כשנפתחה הדלת, הנשמה שלי התעוררה ואמרה: **את זה אני רוצה**.

שנים ניסיתי להבין איך זה יכול להיות. הרי גדלתי במשפחה שבה סבתא הדליקה נרות, כולם ישבו סביב השולחן בארוחת שישי באופן קבוע, היה קידוש. אבל מה שקרה שם זה שלא הזמינו את השבת פנימה. כשמזמינים אותה, יש בה אוויר קדוש שנוחת על הבית עם הדלקת הנרות.

וזה מה שראיתי שם, באותו אירוח – ילדים שהם באווירת שבת, בניחותא השבתית שנקייה מכל חול, וזה הפעים אותי וריגש בצורה לא רגילה. לקח לנו זמן להודות אחד מול השני ולהגיד, 'וואו, הדבר הזה הוא קסם', הוא ממלא אותנו ומחיה אותנו, ובוא נחקור ונלך לכיוון שהיה כל כך מלא סטיגמות ושנאה וגועל. לא היה לנו אפילו אומץ לדבר על זה ביני לבינו. אבל היינו בכיסופים, שצעקו מבפנים שזו האמת שלנו..."